

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

09 грудня 2024 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 46

Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 35¹ Закону України "Про запобігання корупції" правила врегулювання конфлікту інтересів в діяльності Президента України, народних депутатів України, членів Кабінету Міністрів України, керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, суддів Конституційного Суду України та суддів судів загальної юрисдикції, голів, заступників голів обласних та районних рад, міських, сільських, селищних голів, секретарів міських, сільських, селищних рад, депутатів місцевих рад визначаються законами, які регулюють статус відповідних осіб та засади організації відповідних органів.

Згідно з пунктом 6 частини восьмої статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" Рада суддів України приймає рішення про врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності суддів, Голови чи членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Голови Державної судової адміністрації України чи його заступників (у разі якщо такий конфлікт не може бути врегульований у порядку, визначеному процесуальним законом).

Спеціальним законом саме на Раду суддів України покладено обов'язок щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів.

На конфлікт інтересів у діяльності судді впливають відносини судді з колом осіб, визначених нормами антикорупційного та спеціального законодавства. Конфлікт інтересів має місце тоді, коли йдеться про суперечність приватного інтересу суддів з їх посадовими повноваженнями.

Потенційний конфлікт інтересів виникає у сфері службових повноважень судді у зв'язку з наявністю приватного інтересу, який може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій чи бездіяльності під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів створює суперечність між приватним інтересом та службовими чи представницькими повноваженнями судді, що

впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання службових повноважень.

Таким чином, для встановлення наявності факту прийняття рішення, вчинення чи невчинення дії суддею в умовах реального конфлікту інтересів та розмежування реального і потенційного конфлікту інтересів суддя має встановити наявність обов'язкової сукупності таких обставин, як:

1) наявність у судді приватного інтересу, який має бути чітко сформульований та визначений;

2) наявність факту суперечності між приватним інтересом і службовими повноваженнями судді із зазначенням того, в чому саме ця суперечність знаходить свій вияв або вплив на прийняття рішення.

Немайновий інтерес є інтересом, пов'язаним з особистими, сімейними, дружніми та іншими позаслужбовими стосунками.

На розгляді Ради суддів України перебуває численна кількість звернень судді Господарського суду Чернівецької області Байталюка Володимира Дмитровича, керівника апарату цього суду Пилип'як Марії Олегівни та голови названого суду Проскурняка Олега Георгійовича щодо наявності конфлікту інтересів між суддею Байталюком В.Д. та керівником апарату Пилип'як М.О.

10.03.2023 відбулися збори суддів господарського суду Чернівецької області, на яких одним з питань порядку денного був звіт керівника апарату суду Пилип'як М.О. щодо організаційного забезпечення роботи суду за 2022 рік.

Відповідно до частини першої статті 128 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" збори суддів - зібрання суддів відповідного суду, на якому вони обговорюють питання внутрішньої діяльності цього суду та приймають колективні рішення з обговорюваних питань.

Збори суддів є локальним самоврядним органом у кожному суді, рішення якого є обов'язковими для суддів та працівників апарату суду, питання щодо обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад мають вирішуватися зборами суддів відповідного суду, в порядку встановленому Законом України "Про судоустрій і статус суддів".

Відповідно до пункту 2.2 Положення про збори суддів господарського суду Чернівецької області збори суддів заслуховують інформацію керівника апарату суду про його діяльність та можуть висловити недовіру керівнику апарату суду, що тягне за собою звільнення його з посади.

Згідно з протоколом №1 зборів суддів господарського суду Чернівецької області від 10.03.2023 на порядок денний було винесено питання звіту керівника апарату щодо організаційного забезпечення роботи суду за 2022 рік.

Активну участь в обговоренні на зборах суддів цього питання брав саме суддя Байталюк В.Д. На його думку, звіт керівника апарату суду Пилип'як М.О. мав ряд недоліків, а саме:

- звіт керівника апарату суду Пилип'як М.О. не відображав власної її роботи за звітний період;

- її звіт дублював звіт голови суду;

- на прохання судді Байталюка В.Д. вона не виконувала облік протокольних ухвал і не відображала їх в суддівському досьє та надавала незаконні розпорядження секретарю судового засідання щодо підрахунку таких ухвал;

- суддю Байталюка В.Д. не влаштовувала робота Пилип'як М.О. щодо здійснення контролю за оформленням особової справи судді та інш.

З протоколу засідання зборів суддів господарського суду Чернівецької області від 10.03.2023 вбачається, що Байталюк В.Д. був єдиним суддею на зборах суддів, хто запропонував зборам суддів відхилити звіт керівника апарату суду Пилип'як М.О. та за результатами такого розгляду звіту висловити їй недовіру.

За результатами розгляду порядку денного збори суддів господарського суду Чернівецької області вирішили відхилити звіт керівника апарату суду Пилип'як М.О. щодо організаційного забезпечення роботи суду за 2022 рік та призначити на 17.03.2023 збори суддів даного суду для розгляду питання щодо висловлення недовіри Пилип'як М.О.

13.03.2023 керівник апарату суду господарського суду Чернівецької області Пилип'як М.О. подала заяву до зборів суддів господарського суду Чернівецької області про наявність реального конфлікту інтересів між суддею господарського суду Чернівецької області Байталюком В.Д. та нею. Такий конфлікт особистого характеру виник через вагітність керівника апарату суду Пилип'як М.О., де вона зазначила, що батьком майбутньої дитини є саме Байталюк В.Д.

Як вбачається з довідки ЛКК № 52/1 від 13.03.2023, Пилип'як М.О. мала вагітність 24-25 тижнів.

В свою чергу, суддя Байталюк В.Д. повідомляв, що жодних відносин особистого, майнового чи немайнового характеру не було та батьком майбутньої дитини себе не визнавав.

На думку Байталюка В.Д., заява керівника апарату суду Пилип'як М.О. була спробою неправомірного тиску на суддю і на збори суддів господарського суду Чернівецької області щодо розгляду питання про висловлення їй недовіри. Оскільки вказана заява Пилип'як М.О. була подана у зв'язку з призначенням зборів суддів даного суду на 17.03.2023 з питання висловлення їй недовіри, як наслідок незатвердженого щорічного звіту керівника апарату суду Пилип'як М.О.

15.03.2023 керівник апарату суду Пилип'як М.О. звернулась до зборів суддів господарського суду Чернівецької області з пропозицією відкласти розгляд питання про висловлення їй недовіри на невизначений термін через її тимчасову непрацездатність.

Як вбачається з протоколу №2 зборів суддів господарського суду Чернівецької області від 17.03.2023, на зборах суддів були присутні 13 суддів даного суду, які висловили недовіру керівнику апарату суду Пилип'як М.О. Суддя Байталюк В.Д. також брав участь у голосуванні та проголосував за це рішення.

Відповідно до частини 10 статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у разі виникнення у судді (крім випадків, коли конфлікт інтересів врегульовується в порядку, визначеному процесуальним законом), Голови чи члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Голови Державної судової адміністрації України, його заступника реального чи потенційного конфлікту інтересів вони зобов'язані не пізніше наступного робочого дня з моменту виникнення такого конфлікту інтересів у письмовій формі повідомити про це Раду суддів України.

На момент розгляду даного питання на засіданні Ради суддів України суддя Байталюк В.Д. не повідомляв Раду суддів України про наявність у нього конфлікту інтересів, в тому числі й після подання заяви від 13.03.2023.

Реалізуючи свої повноваження, визначені пунктом 6 частини 8 статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Рада суддів України дійшла висновку, що суддя господарського суду Чернівецької області Байталюк В.Д. не мав права ініціювати проведення зборів суддів названого суду 17.03.2022 з питання висловлення недовіри керівнику апарату суду, оскільки перебував в реальному конфлікті інтересів з керівником апарату суду Пилип'як М.О. з огляду на упереджене ставлення до неї та наявність особистих неприязних стосунків (навіть якщо вважати, що батьком дитини Пилип'як М.О. є не Байталюк В.Д.).

Приватний немайновий інтерес судді Байталюка В.Д. у цій ситуації полягав у захисті своїх особистих і репутаційних інтересів, а також у вирішенні неприязних стосунків із керівником апарату суду способом звільнення її з посади.

Відповідно до Кодексу суддівської етики в редакції на час проведення зборів суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду (стаття 1).

Суддя не має права використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб та не повинен дозволяти цього іншим (стаття 2).

Суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законотворчої та поінформованої людини його поведінка була бездоганною (стаття 3).

Рада суддів України наголошує, що судді у всіх випадках зобов'язані діяти таким чином, щоб слугувати прикладом доброчесності для своїх колег та учасників судових проваджень, громадськості, тому несуть повну відповідальність за вирішення питань, пов'язаних з їх приватним інтересом, таким чином, щоб максимально запобігати конфлікту інтересів в процесі виконання ними функцій зі здійснення правосуддя.

Тому в даному випадку існує очевидна суперечність між приватним інтересом судді Байталюка В.Д. та його службовими повноваженнями, що є самостійною та достатньою підставою для твердження про дії судді Байталюка В.Д. в умовах реального конфлікту інтересів.

Також Рада суддів України враховує, що у Шевченківському районному суді м. Чернівців розглядається справа №727/12208/23 за позовом Пилип'як М.О. до Байталюка В.Д. про визнання батьківства.

Відповідно до висновку експерта Львівського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру від 17.06.2024 №СЕ-19/114-24/2032-БД батьком дитини Пилип'як М.О. є Байталюк В.Д. (висновок експерта підтверджує ймовірне біологічне батьківство та складає 99,999999 %). До цього часу він взагалі заперечував існування жодних особистих стосунків з Пилип'як М.О.

Як слідує з ухвали Чернівецького апеляційного суду від 11.02.2024 суддя Байталюк В.Д. оскаржував призначення експертизи і його апеляційна скарга була задоволена частково і ухвалу Шевченківського районного суду м.Чернівців від 02.01.2024 змінено щодо порядку проведення експертизи, доповнивши порядком відібрання зразків.

Відповідно до ухвали від 11.10.2024 Шевченківського районного суду м. Чернівці у справі № 727/12208/23 Байталюк В.Д. 20.09.2024 заявив клопотання про повторну судову молекулярно-генетичну експертизу оскільки вважав, що вказаний висновок експерта Львівського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України від 17.06.2024 №СЕ-19/114-24/2032-БД є необґрунтованим та таким, що викликає сумніви в його правильності.

Оцінюючи зазначені обставини, Рада суддів України дійшла до висновку, що є об'єктивні підстави для підтвердження реального конфлікту інтересів.

Крім того, після заяви керівника апарату Пилип'як М.О. про вагітність, де вона вказала на ймовірне батьківство судді Байталюка В.Д., у судді виникли конкретні обов'язки відповідно до законодавства та етичних норм:

- негайно повідомити Раду суддів України про конфлікт інтересів;
- уникати участі у прийнятті рішень щодо Пилип'як М.О. (принаймні до врегулювання цього питання Радою суддів України);
- забезпечити неупередженість і авторитет судової влади у ситуації що виникла.

Ці, подальші дії Байталюка В.Д. також об'єктивно підтверджують попередньо викладені висновки про його дії в умовах конфлікту інтересів.

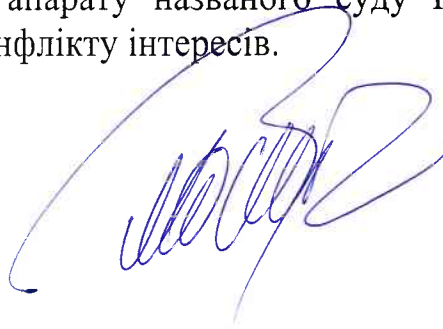
Заслухавши та обговоривши інформацію члена Голови Ради суддів України Моніча Б.С., відповідно до статей 83, 124, 131 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16.09.2010 (з подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

Вважати, що суддя господарського суду Чернівецької області Байталюк Володимир Дмитрович, виступаючи єдиним 10.03.2022 на зборах суддів Господарського суду Чернівецької області щодо недоліків звіту керівника апарату суду Пилип'як Марії Олегівни, вносячи на цих зборах пропозицію відхилити звіт керівника апарату Пилип'як Марії Олегівни та за результатами розгляду звіту висловити їй недовіру (ініціюючи проведення зборів суддів

17.03.2022), голосуючи на зборах суддів господарського суду Чернівецької області 10.03.2022 за відхилення звіту керівника апарату, а 17.03.2022 – за висловлення недовіри керівникові апарату названого суду Пилип'як Марії Олегівні, діяв в умовах реального конфлікту інтересів.

**Голова
Ради суддів України**

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and strokes, positioned to the right of the title and to the left of the name.

Моніч Б.С.